

IV/1 Aprító-osztályozó-darabosító laboratórium Aprítási laboratóriumi egysége

Laboratórium szakmai-tudományos vezetője:

Prof. Dr.habil. Csőke Barnabás, intézetigazgató egyetemi tanár
3515 Miskolc-Egyetemváros, A/4 épület 202. ajtó
Telefon/Fax : +36-46-565-054

Laboratórium felelőse:

Mucsi Gábor

3515 Miskolc-Egyetemváros, C/2 épület, 1.hajó 102. ajtó
Telefon: +36-46-565-111/229; Fax : +36-46-565-054

Laboratóriumot működtető Intézet:

Nyersanyagelőkészítési és Környezeti Eljárástechnikai Intézet

Laboratórium elhelyezése:

Műszaki Földtudományi – Környezettudományi Oktató - Kutató és Innovációs Központ; Miskolci Egyetem c/3 épület

Laboratórium célja, feladatai az oktatás (BSc, MSc, továbbképzés), a kutatás és a tudományos szolgáltatás területeken:

A kutatás területének megfelelően fő kutatási feladatok a törés mechanikai, őrlés-kinetikai, mechanikai aktiválási alapjelenségek vizsgálata, az ásványi-nyersanyagok (szenek, ércek, nemfémes nyersanyagok, klinkerek, üveg, stb.) és hulladék-anyagok (fémtartalmú hulladékok, fémforgácsok, üveg, építési hulladékok, műanyagok, gumi) apríthatóságának, őrlhetőségének meghatározása, az aprítási folyamat és körfolyamatok kísérleti vizsgálata, modellezése és számítógépi szimulálása.

A laboratóriumhoz kötődő oktatott tárgyak listája:

- Környezetmérnöki szak:

Hulladékgazdálkodás I-II., Eljárástechnika alapjai, Előkészítéstechnika alapjai, Ipari hulladékok előkészítése, Települési hulladékok feldolgozása újrahasznosítása.

- Műszaki földtudományi szak:

Előkészítéstechnika alapjai, Aprítás-darabosítás, Ásványi nyersanyagok előkészítése, Nyersanyagelőjárástechnika.

Ásványelőkészítés.

A BSc és MSc képzésen túlmenően a laboratórium szakmai továbbképzésekhez és PhD képzéshez kötődő feladatokat is ellát.

Laboratóriumban elvégezhető vizsgálatok, kísérletek, szolgáltatások (esetleg külső vizsgálatok):

- Bond munkaindex és Hardgrove-féle őrlhetőségi index meghatározása.
- Nagy hőmérsékletű (max. 200 °C) és különleges közegű (sav, lúg) őrlési kísérletek lefolytatása.
- Nyitott és zárt körfolyamatos őrlés vizsgálata.
- Aprító-osztályozó körfolyamatok laboratóriumi vizsgálata, modellezése.
- A 3. pontban felsorolt aprítógépek felvett elektromos teljesítményének és munkájának mérése különböző anyagok fajlagos őrlési energiaigényének meghatározásához.
- Különböző ipari hulladékok (EAF por, szénerőművi pernye) mechanikai aktiválása.
- Mintaelőkészítés analitikai célra.
- Hulladékok és primer nyersanyagok aprítása értékes komponensek feltárása céljából.

- Aprítógépek fejlesztése
- Ipari üzemek aprító- őrlőműveinek, berendezéseinek kísérleti vizsgálata, kimérése, és működésének értékelése.
- Az anyagok apríthatóságának-őrölhetőségének meghatározása a rendelkezésre álló aprítógépekkel (lásd 3. pont).
- Aprítógépek méretezése.

Laboratórium felszerelése, főbb berendezések felsorolása a műszaki jellemzők megadásával (megjelölve, ha külső terepi vizsgálatokra is alkalmas)

- Saját fejlesztésű Bond-malom frekvenciaváltóval, fűthető köpennyel és energiaméterrel felszerelve.
- Saját fejlesztésű Univerzális Hardgrove-malom, a méréshez és kiértékeléshez megfelelő számítógépes hardware és software.
- Laboratóriumi, üzemi-félüzemi méretű pofás-(PE 02), röpítő- (RTE 24/18) és kalapácsos törő (10 693) - Jászberényi Aprítógépgyár., Pofástörő (Krupp Nr. 4659); Kalapácsos malomok (VEB Maschinen und Apparatenbau 19 h és VEB 21 h, 5-100 kg/h); Saját fejlesztésű hengeres-törő; Függőleges tengelyű röpítő törő - BARMAC DUOPACTOR 2400 (félüzemi méretű).
- Félüzemi méretű PALLA 20OUT Humboldt Wedag gyártmányú rezgőmalom - feldolgozóképesége 50...100 t/h, elérhető finomság: $x_{50}=5...10 \mu\text{m}$; Laboratóriumi rezgőmalom 4/24 – KUTESZ; olloid-malom J. V. 10 – Kolloid Technik.; erőpálcás malom 26 – Prerovske Strojirny.
- Porcelán golyós malom és vas rudas malom LE 101 – Laboratóriumi Felszerelések Gyára Budapest.
- Saját fejlesztésű kollerjárat.
- Saját fejlesztésű laboratóriumi keverőmalomok (vas és korund őrlőgolyókkal), amelyekkel $x_{50}<2 \mu\text{m}$ finomságú őrleményt lehet előállítani.
- Retsch-planétamalom mintaelőkészítéshez.
- Függőleges (Jászberényi Aprítógépgyár. $\varnothing 200 \times 100$) és vízszintes tengelyű vágómalom rugalmas, képlékeny anyagok aprításához (termékre vonatkozó $x_{50} \approx 2 \text{ mm}$).

Laboratórium fejlesztési terve, fejlesztési igénye:

Az aprító laboratórium jövőbeli feladatait az ásványi nyersanyagok feldolgozása mellett az egyre nagyobb arányban jelentkező biomassza és hulladék aprítási feladatok határozzák meg. Ehhez szükséges az alábbi eszközök beszerzése :

Új, finomabb tartományban alkalmazható vágómalom: elektronikai hulladékok (kábelek, háztartási készülékek, nyomtatott áramköri lapok) és az alternatív energiaforrást jelentő települési szilárd hulladék nagy fűtőértékű frakciójának aprítására. A készülék alkalmas továbbá a szálal, rostos szerkezetű anyagok (pl. biomassza) aprítására is, amely a „szén-biobrikett” vagy „biopellet” gyártásához elengedhetetlen művelet.

Prall malom: amely $\geq 200 \text{ m/s}$ kerületi sebességre képes, ezáltal lehetővé válik a képlékeny alakváltozású, szálal szerkezetű anyagok ütéssel-ütközéssel történő aprítása.

Kriogén aprítási egység kialakítása, amely további alternatívát jelentene a képlékeny tulajdonságú anyagok finomőrlésére alacsony hőmérsékleten ($< -150 \text{ }^\circ\text{C}$). Mindehhez hűthető adagoló csiga és hűthető őrlőterű röpítő-malom szükséges.

Nagyfordulatszámú nyíró dezintegrátor kifejlesztése: a biomasszából történő bioetanol előállításának egyik kiemelt fontosságú eszköze lenne, ami során a folyamatok intenzifikálása érdekében szubmikronos méretű szemcséket állítanánk elő.

Aprítási energia csökkentését szolgáló eljárások, berendezések kifejlesztése: az alacsony érc tartalmú bányászati nyersanyagok gazdaságos feldolgozásának egyik feltétele az energiaköltségek csökkentése és a feltártság javítása. Ezekre adhat megoldást az aprítás-örlés előtti mikrorepedések létrehozása az egyedi ásványi szemcsék körül, fokozva annak további feldolgozhatóságát, így javítja a folyamat gazdaságosságát. Mindez történhet ultrahangos, mikrohullámú kezeléssel vagy nagynyomású hengerpréssel.

Kiemelt szakmai partnerek: (kutatási együttműködés, tudományos szolgáltatás területén)

MAL Zrt., Holcim Hungária Zrt., Omya Hungária Kft., Cemkut Kft., Vertikál Zrt, Biokom Kft, Sandvik Rock Processing, Basalt Középkő Kőbányák Kft., Colas Északkő Bányászati Kft.

Egyéb, a laboratórium tevékenységének megítélésére szolgáló információk:

Fontosabb, a laboratóriumhoz kötődő kutatások, projektek (2000-):

- **Pernyebázisú kötőanyag előállítását szolgáló technológiai rendszer kifejlesztése. GVOP-3.1.1.-2004-05-0113/3.0.** 2004-2007. Koordinátor: Dr. Csőke Barnabás egyetemi tanár. Konzorcium tagjai: Miskolci Egyetem Nyersanyagelőkészítési és Környezeti Eljárástechnikai Intézet (koordináló szervezet), IHU Kft. (Budapest), Közlekedés-Tudományi Intézet (Budapest), H-TPA- Innovációs Kft. (Budapest)
- **Települési szilárd hulladékok hasznosítása nemzetközi előírásoknak megfelelő alternatív tüzelőanyag előállításával. GVOP-3.1.1.-2004-05-0460/3.0** 2004-2007. Koordinátor: Dr. Csőke Barnabás egyetemi tanár. Konzorcium tagjai: Miskolci Egyetem Nyersanyagelőkészítési és Környezeti Eljárástechnikai Intézet (koordináló szervezet), Depónia Kft. (Székesfehérvár), Profikom Kft. (Gödöllő), Vertikál Rt. (Polgárdi), APInternacional Kft. (Budapest), Nyugat-Magyarországi Egyetem (Sopron)
- **Elhasznált elektromos és elektronikai kisgépek mechanikai-technológiai feldolgozó rendszerének kifejlesztése GVOP-3.1.1.-2004-05-0473/3.0.** 2004-2007. Koordinátor: Ferencz Károly vezérigazgató, Vertikál Zrt. (Polgárdi). Témavezető: Prof. Dr. Csőke Barnabás intézetigazgató egyetemi tanár, Miskolci Egyetem Nyersanyagelőkészítési és Környezeti Eljárástechnikai Intézet, Miskolc, Egyetemváros. Konzorcium tagjai: Miskolci Egyetem Nyersanyagelőkészítési és Környezeti Eljárástechnikai Intézet, DEPÓNIA Hulladékkezelő és Településtudományi Kft. (koordinátor szervezet) (Székesfehérvár), Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány (Miskolc), SZÉKOM Székesfehérvári Kommunális Zrt (Székesfehérvár)

Ipari megbízások:

- Mész 0-30 mm-re való törése technológiai javaslatának kidolgozása. 2000. Megbízó: Pannocem Cementipari Rt. Bentonit homok-szigetelőréteg előállításával kapcsolatos laboratóriumi elemzés és technológiai vizsgálatok. 2001. Megbízó: Mecsekérc Környezetvédelmi Rt.
- Bazaltminták Barmac röpítő-törővel való apríthatóságának kísérleti vizsgálata. 2001. Megbízó: Basalt-Középkő Kőbányák Rt..
- Bentonit örlés kísérleti vizsgálata. 2001. Megbízó: Innováció 2000. Kft..
- Andezit törési technológiájának kidolgozása 2001. Megbízó: Aprítógépgyár Rt.
- Szilárd hulladékok kezelése és hasznosítása. 2001. Megbízó: Pannocem Cementipari Rt.
- Görög bauxitok örlése és dúsítása. 2001. Megbízó: SILVER and BARYE ORES MINIG CO.S.A., Görögország.
- Üvegszál-erősítésű poliészterhull. aprítását szolgáló technológia és berendezés kifejlesztése. 2003. Megbízó: Budplast Rt.
- Alumínium-hidroxid és timföldörlemények technológiai fejlesztési kutatása. 2007. 12.01. Megbízó: MAL RT
- Műszaki fejlesztési feladatok kidolgozása. 2006. Megbízó: Saint-Bobain Weber Terranova Kft.
- Pernyeminták örlése, szemcseméret-eloszlás meghatározása. 2006. 01.31. Megbízó: DBK-Brikettgyár Kft.

- Hulladék tüzelőanyag-minta aprítása. 2006. Megbízó: ENCO Holland-Magyar mérnöki tanácsadó Kft.
  - Papírőrlés kísérleti vizsgálata. 2006. Megbízó: Hartmann Hungary Kft.
  - Perlit'92 Kft. őrlőüzemében műszaki fejlesztési feladatok kidolgozása, gyakorlati alkalmazása. 2006. 05.31. Megbízó: Perlit-92 Bányászati és Feldolgozó Kft. Pálháza.
  - A bükkábrányi bánya törő- és osztályozóművének átépítése készített javaslatról szakvélemény. 2006. 05.30. Megbízó: Mátrai Erőmű Rt.
  - Orosz barnaszén Bond munkaindexének meghatározása. 2006. Megbízó: DBK-Brikettgyár Kft.
  - Bazalt-Középkő Kőbányák Kft. Kőbányaiban műszaki fejlesztési feladat kidolgozása. 2006. Megbízó: Bazalt-Középkő Kőbányák Kft., Uzsa.
  - Klinkertakarékos, környezetbarát cement előállítását elősegítő őrléstechnikai kutatások. 2007. Megbízó: HOLCIM Hungária Cementipari Zrt.
- Az összeállítás a 2008. márciusi állapotot tükrözi

Az információs anyag összeállítója: (név, beosztás, aláírás)

*Prof. Dr.habil. Csőke Barnabás
intézetigazgató egyetemi tanár*

*Mucsi Gábor
tanszéki mérnök*